

Isad pelgavad lapsega koju jääda

Kui laps jääb haigeks, peavad töötavad vanemad otsustama, kes jääb teda koju põetama. Enamasti riskib töölt puududa ema, eriti kui isa õlul on vastutus kogu firma käekäigu eest.

MALLE PAJULA

Merit ja Rainer, kes töötavad ühes firmas, hoiavad terve talve mõttes põialt, et nende nelja-aastane laps ei külmetaks või lasteaiast mõnd nakkushaigust külge ei saaks. "Töötavate emade kuldvara - pensionieas vanaema meil pole. Nii jäängi tavaliselt last koju põetama mina, sest minu töölt puudumine tekitab vähem probleeme," räägib Merit. Tema osakonnas, kus enamik töötajaist naised, ollakse sageli haiguslehel olevate väikelaste emadega juba harjutud.

Mehi peetakse asendamatuks

Rainer võtab lapsehoidja rolli vaid äärmisel juhul, kui tõvevoodisse on varisenud ka enamik naise kolleege.

"Ma pole tegelikult kunagi lapsega üle kolme päeva kodus olnud, kuid sellestki on tööl pahandust tulnud. Mulle on väidetud, et minu tööpanust vajatakse palju enam kui mu naise oma," kurdab Rainer. Kord nõuti ta koguni poole päeva pealt kodust tööle ning Merit pidi ikkagi oma tegemiste tagant lapse juurde jooksma.

"Eks sa ikka kibelesid natuke ise ka tööle, sest päevade kaupa nelja seina vahel istumine käib rahutuma hingega meesterahvale üle jõu," ironiseerib Merit.

Firma turundusjuht Ants pole veel kordagi oma üheksa-aastase lapsega haiguslehel olnud. Iseenesest poleks tal selle vastu midagi, sest ta kaldub oma tüdart sageli emast rohkemgi poputama.

"Kuna mul on aga palju alluvaid ja ühena vähestest ka allkirjaõigus, eeldavad tööandjad, et olen kogu aeg ametipostil. Tõbised lapsed jätab naise või vanavanemate hoolede enamik minu meeskolleege. Nii on tööl olles süda rahulikum," nendib Ants.

Ülemusena mõistab Ants, miks tema naisalluvad, kel väikesed lapsed, on sunnitud teistest tihedamini töölt puuduma. "Mehed, kel endal lapsi pole, ei taipava aga sageli, miks peab mõnikord pelgalt nohuse lapse lasteaiast või koolist koju jätkma, sest nad ise käivad ju ka palavikuga tööl," teab Ants. Tema ise on emadele soovitanud pigem veel ühe lisapäevakese last ravidada, kui hiljem tõsiste tüsistustega kuu aega haiglas olla.

Eesti Coca-Cola Joogid AS-i palgaspetsialisti Ene Kuri sõnul on viimasel ajal tema kätte suhteliselt vähe haiguslehti toodud. "Tänavu pole muidugi ka veel suuremat gripilainet olnud," nendib Kuri.

Palgaspetsialisti sõnul jäävad emade kõrval üha enam lastega koju ka isad. "Firmal ei ole midagi selle vastu, kui meestöötaja last kodus põetab - haige lapse vanematesse suhtutakse ühtmoodi mõistvalt," kinnitab Kuri.

Isad on paremad põetajad

Tallinna kesklinna lastepolikliiniku pediaater Niina Petruhhina kirjutab oma jaoskonna lastevanematele päevas kaks-kolm haiguslehte. Peamiselt naistele. "Need ajad on möödas, mil iga väiksemagi nohuga tõend võeti. Rublaajal andsin 20 haiguslehte päevas," meenutab Petruhhina.

Lastearst on aru saanud, et paljudel naistel on suisa võimatu mõnda aega töölt ära olla. Last koju ravima jääda on keerukas näiteks ühe kindla aine õpetajal, kel pole koolis asendajat. Neil juhtudel aitab isa hädast välja.

Arsti sõnul soostusid veel mõni aasta tagasi meestest last kodus põetama vene papad. Nüüd olevat kodu- ja perekesksemaks muutunud ka eesti isad.

"Haige lapse juurde jäämine on edukate meeste seas lausa moes. Eriti meelsasti teevad seda isad, kes viibisid ise sünnituse juures," teab Petruhhina.

Tema sõnul pole arstide jaoks mingit vahet, kes vanematest koju jääb - peaasi, et last hästi hooldataks ja ravitaks. Arstid eelistavad ema isale vaid juhul, kui viimasel on probleeme alkoholiga. Sel puhul võib isa haiguslehte pigem puhkuseks kasutada.

"Tegelikult on isad sageli palju paremad põetajad kui emad, sest lapsed kuulavad neid haiguse ajal paremini. Kui isa annab pojale rohtu, ajab see suu nõnda pärani, nagu ta emaga iial ei teeks," jagab Petruhhina kogemusi.

Kevadeks töölt lahti

Tallinna Lastehaigla Mustamäe lastepolikliiniku osakonnajuhataja Ene Laur leiab, et need ajad hakkavad õnneks mööduma, mil vanemad ei julgenud haiguslehti võtta, sest kartsid oma positsiooni või töökohta kaotada. "Nüüd usaldatakse end vajadusel ikka lapse tohterdamisele pühendada," on doktor Lauril heameel.

Tallinna tööinspektorite sõnul pole veel üksi vanem neile kurnud, et tööandja ei luba last ravima jääda. Küll on aga aimatud seda, et kevadise vallandamise tegelikuks põhjuseks võis olla lapse talvine pikk põdemine. Sellist suhtumist ei saa aga kuidagi tõestada, sest haiguslehtede puhul ollakse firmades enamasti korrektsed.

Lapse palaviku langemist ootavad pingsalt nii haiguslehel olevad emad kui nende tööandjad.

RAIGO PAJULA

Vanemad puuduvad viimastel aastatel üha harvemini töölt haige lapse pärast.

Välja antud hoolduslehti:

1995	97 323
1996	62 533
1997*	44 909

Antud hoolduspäevi:

1995	817 000
1996	551 000
1997*	380 000

*esimese 9 kuu andmed

Kaarel Tamre

Hüvitis lapse põetajale

Haigekassa maksab haige lapse põetamise puhul hooldushüvitist ravikindlustuse rahast. Seda on õigus saada kuni 14-aastast haiget last hooldanud isikul.

Hooldushüvitist makstakse kuni 14 kalendripäeva eest, hüvitise suuruseks on 100 protsenti haiget last põetanud inimese ühe kalendripäeva keskmisest tulust.

Viimase kolme aasta jooksul on vähenenud nii välja võetud hoolduslehtede kui -päevade arv.

Miks see nii on, ei oska ma kommenteerida, sest me ei ole analüüsinud seda, mis on nende

VAIKE NÄRIPEA

Keskhaigekassa direktori asetäitja

numbrite taga.

Isiklikult arvan, et pingelise-maks muutunud tööeluga on siiski kaasnenu ka paremad palgad. Paljud noored emad teenivad piisavalt, et vajadusel haige lapse juurde hoidja palgata - nii ei kasutagi nad ise võimalust töölt koju hoolduslehele jääda.